

DRUŠTVO SOS TELEFON
ZA ŽENSKÉ IN OTROKE - ŽRTVE NASILJA
P. p. 2726, 1001 Ljubljana
Tel.: + 386 1 / 544 35 13, 544 35 14
Faks: + 386 1 / 524 19 93
E-pošta: drustvo-sos@drustvo-sos.si
Spletna stran: <http://www.drustvo-sos.si>

Ljubljana, 25. 7. 2014

IZJAVA ZA JAVNOST

Istanbulska konvencija bo stopila v veljavo 1. avgusta 2014. Gre za izjemno pomemben mejnik v zgodovini gibanja za pravice žensk, še vedno pa je potrebno veliko storiti za izboljšanje položaja žensk, ki doživljajo nasilje in njihovih otrok.

1. avgusta 2014 bo v veljavo stopila Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju in boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini – Istanbulska konvencija. Za mrežo nevladnih organizacij *Women against Violence Europe* – WAVE, njene partnerke in organizacije članice, bo ta dogodek pomenil izjemen dosežek v zgodovini gibanja za pravice žensk. Istanbulska konvencija je prvi celoviti instrument na evropski ravni, ki naslavlja nasilje nad ženskami. Do današnjega datuma je konvencijo ratificiralo 13 držav, 23 pa jo je le podpisalo. Konvencija je izjemno pomemben korak, zato je njena kakovostna implementacija in zaveza držav pogodbenic nujna za učinkovito delo na področju odprave in delovanja proti nasilju nad ženskami in njihovimi otroki.

Istanbulska konvencija med drugim obravnava štiri pomembna področja, ki so:

- **preprečevanje:** preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini pomeni preprečitev številnih tragičnih dogodkov. Da bi preventiva delovala, morajo države zadostiti določenim kriterijem, kot so med drugim usposabljanje in izobraževanje strokovnjakinj in strokovnjakov, ki delajo z žrtvami, kakovostno sodelovanje z nevladnimi organizacijami ter mediji in zasebnim sektorjem pri odpravi spolnih stereotipov. Konvencija vse posameznice in posameznike poziva, da pripomorejo k doseganju cilja: ustvariti Evropo brez vseh vrst in oblik nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Vsakdo od nas lahko doprinese k odpravi stereotipov, škodljivih praks in diskriminacije žensk. Vsakdo se mora naučiti, da nobena vrsta ali oblika

nasilja ni primeren način reševanja težav ter da je potrebno narediti vse za ničelno strpnost do nasilja.

- **Zaščita:** ko pride do nasilja, je pomembno, da žrtve in tisti, ki so pričali nasilju, dobijo primerno podporo in zaščito. To pomeni, da mora država zagotoviti:

- policijsko posredovanje ob vsaki prijavi nasilja,
- hitre zaščitne ukrepe, ki omogočajo, da povzročitelj nasilja takoj zapusti bivališče,
- oceno nevarnosti za povzročitelje hujših poškodb in ponovitev nasilja ter zaščitne ukrepe za žrtve in pričelce,
- preprost dostop do storitev, ki nudijo podporo žrtvam nasilja,
- podporo otrokom, ki so bili pričelci nasilju nad njihovimi mamami,
- brezplačne svetovalne telefone, ki temeljijo na zaupnosti in anonimnosti,
- primerne in dostopne varne hiše za vse ženske in njihove otroke,
- primerne in dostopne storitve za žrtve spolnega nasilja,
- brezplačno pravno pomoč za vse žrtve nasilja.

- **Pregon in kaznovanje:** Istanbulska konvencija zahteva, da so različne vrste in oblike nasilja nad ženskami in nasilja v družini v zakonu opredeljene kot kaznive:

- vse oblike fizičnega nasilja,
- psihično nasilje, grožnje in prisiljevanje,
- ekonomsko nasilje,
- zalezovanje,
- spolno nasilje in spolno nadlegovanje,
- prisilna poroka,
- pohabljanje spolovila,
- vsiljen splav in vsiljena sterilizacija,
- dejanja, povzročena v imenu t. i. *časti*,
- pomoč pri in spodbujanje k tovrstnim dejanjem.

Država je odgovorna za to, da preišče vsako prijavo nasilja nad ženskami in nasilja v družini. To pomeni, da morata policija in tožilstvo odgovoriti na vsak klic na pomoč, zbrati dokaze in preiskati možnosti za ponovitev nasilja.

Povzročitelj nasilja mora biti primerno kaznovan, kazen pa ga mora odvrniti od ponovnega povzročanja tovrstnih kaznivih dejanj.

V preiskovalnih in sodnih postopkih mora biti zagotovljeno spoštovanje pravic žrtev in preprečena ponovna viktimizacija žrtev.

- **Spremljanje uveljavljanja določil konvencije:** ko bo konvencija stopila v veljavo, bo pri Svetu Evrope oblikovana skupina strokovnjakinj in strokovnjakov, ki bo spremljala, ali država dejansko uveljavlja določila konvencije.

Ko država ratificira konvencijo, postane država pogodbenica. To pomeni, da postane obvezana uveljavljati vse ukrepe, ki jih predvideva konvencija. Ko bo Republika Slovenija postala država pogodbenica konvencije, bo tudi sama o tem poročala skupini strokovnjakinj in strokovnjakov pri Svetu Evrope.

V podporo ratifikaciji in implementaciji Istanbulske konvencije smo nevladne organizacije lani v času 16 dni aktivizma proti nasilju nad ženskami (25. november do 10. december) začele izvajati kampanjo **podpišem.org**. Kampanja je bila del projekta *Usklajena prizadevanja – K novim evropskim standardom za zaščito žensk, ki doživljajo nasilje zaradi spola*, ki ga vodi Autonomni ženski center iz Beograda. Odvijala se je istočasno v državah organizacij, partnerk v projektu: v Makedoniji, Bosni in Hercegovini, Srbiji, Sloveniji, na Hrvaškem in v Avstriji. V kampanji je sodeloval tudi Evropski ženski lobi. Osnovni cilj projekta je prispevati k vzpostavljanju celostnih pravnih in političnih rešitev za zaščito pred nasiljem zaradi spola, ki spadajo k temeljnemu pogojem za uresničevanje načel človekovih pravic, demokracije in socialne vključenosti. Prav tako je cilj projekta povečati zmožnosti ženskih nevladnih organizacij in mrež za pripravo celostnih analiz, monitoringa in zagovorništva na področju zaščite žensk pred nasiljem zaradi spola. Projekt in kampanja sta bila obenem namenjena promociji ratifikacije Istanbulske konvencije in analizi zakonodaje posameznih držav ter njihovi usklajenosti z določili Istanbulske konvencije. Spletna stran kampanje je znana pod imenom <http://www.podpimem.org/>, FB stran [I Sign Campaign](#) in Twitter [@ISignCampaign](#).

Zaradi Istanbulske konvencije je pričakovati, da bo na področju strokovne in specializirane podpore ženskam, ki doživljajo nasilje in njihovim otrokom, prišlo do dodatnih izboljšav, če bodo države izvedle njeno dosledno implementacijo. Zadnje poročilo WAVE o stanju v 46 evropskih državah je pokazalo, da v Evropi primanjkuje približno 55.242 mest v varnih hišah za ženske, prav tako pa vse države v Evropi nimajo vzpostavljene brezplačne 24-urne nacionalne telefonske linije za pomoč ženskam, ki doživljajo nasilje. WAVE zato predlaga višanje kakovosti in širjenje storitev, kot so varne hiše za ženske. Nacionalne telefonske linije za pomoč ženskam, ki doživljajo nasilje so vzpostavljene v 31 od 46 pregledanih držav, vendar

ji le 17 deluje 24/7 in je brezplačnih. To pomeni, da le 37 % držav Sveta Evrope dosega priporočilo posebne delovne skupine Sveta Evrope za področje delovanja proti nasilju nad ženskami, vključno z nasiljem v družini.